

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет міжнародних відносин

Кафедра міжнародних відносин та стратегічних студій

ЗАТВЕРДЖУЮ

Зас. Голова приймальної комісії

« » 2024 р.

Система менеджменту якості

ПРОГРАМА

фахового іспиту

за освітньою програмою підготовки фахівців з вищою освітою
освітнього ступеня «**Магістр**»

Галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»
Спеціальність: 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та
регіональні студії»
ОП: «Зовнішня політика і дипломатія»

Програму рекомендовано
кафедрою міжнародних відносин
та стратегічних студій
Протокол № 8 від 09.04.2024

СМЯ НАУ ПФВ 15.01.05 (10) – 02 – 2024

	Система менеджменту якості Програма фахового іспиту за освітньою програмою підготовки фахівців з вищою освітою освітнього ступеня «Магістр»	Шифр документа	СМЯ НАУ ПФВ 15.01.05(10)-02- 2024
		Стор. 2 з 10	

ВСТУП

Мета фахового іспиту – визначення рівня знань за напрямками професійної діяльності та формування контингенту студентів, найбільш здібних до успішного опанування дисциплін відповідних освітніх програм. Вступник повинен продемонструвати фундаментальні, професійно-орієнтовні знання та уміння, здатність вирішувати типові професійні завдання, передбачені програмою вступу.

Фаховий іспит проходить у письмовій формі у вигляді **теоретичних питань та практичного завдання на основі теоретичних питань**.

Фаховий іспит проводиться упродовж **2-х** академічних годин.

Організація фахового іспиту здійснюється відповідно до Положення про приймальну комісію Національного авіаційного університету.

ПЕРЕЛІК ТЕМАТИКИ ПИТАНЬ

з дисциплін,
які виносяться на фаховий іспит
за освітньою програмою підготовки фахівців з вищою освітою
освітнього ступеня «Магістр»

1. ПОЛІТИЧНИЙ РОЗВИТОК І ПОЛІТИЧНІ СИСТЕМИ СВІТУ

1. Розкрийте поняття політики.
2. Визначте та охарактеризуйте основні структурні елементи політичної системи.
3. Розкрийте зміст поняття «держава». Назвіть основні ознаки держави.
4. Визначте основні характеристики масових політичних партій.
5. Назвіть основні причини появи політичних партій.
6. Поясніть в чому суть, зміст та організація влади.
7. Сформулюйте поняття «виборча система». Назвіть які існують типи виборчих систем.
8. Проаналізуйте основні принципи реалізації влади. Розкрийте зміст та основні підходи до розкриття принципу єдності й розподілу влади.
9. Назвіть основні критерії класифікації політичних режимів.
10. Опишіть основні характеристики тоталітарного політичного режиму.
11. Назвіть характерні риси демократичного політичного режиму.
12. Охарактеризуйте основні риси авторитарного політичного режиму.
13. Опишіть технологію прийняття політичного рішення.
14. Розкрийте суть соціально-кібернетичної моделі політичної системи.
15. З'ясуйте особливості використання системного методу при аналізі політичних явищ.

	Система менеджменту якості Програма фахового іспиту за освітньою програмою підготовки фахівців з вищою освітою освітнього ступеня «Магістр»	Шифр документа	СМЯ НАУ ПФВ 15.01.05(10)-02- 2024
		Стор. 3 з 10	

2. ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА ДЕРЖАВУ СВІТУ

1. Розкрийте концептуальні основи сучасної зовнішньої політики США.
2. Дайте оцінку ролі США в сучасних безпекових процесах.
3. Проаналізуйте характер і особливості еволюції політики США щодо держав Східної Європи у постбіполярний період.
на участь в союзах, право на вибір свого шляху, зокрема у зв'язку з розширенням НАТО».
5. Розкрийте концептуальні основи та головні вектори постбіполярної зовнішньої політики Великої Британії.
6. Визначте, в чому полягає суть і різниця між англійським і американським підходом до «особливих відносин».
7. Поясніть причини та наслідки виходу Великої Британії з Європейського Союзу.
8. Охарактеризуйте зміни і основні вектори зовнішньої політики ФРН після об'єднання.
9. Визначте роль ФРН у сучасних євроінтеграційних і безпекових процесах.
10. Охарактеризуйте направленість і основні вектори зовнішньої політики Франції постбіполярного періоду.
11. Визначте роль Франції у сучасних євроінтеграційних і безпекових процесах.
12. Визначте пріоритетні завдання постбіполярної зовнішньої політики Італії в Середземноморському регіоні.
13. Визначте роль Італії у загальноєвропейських інтеграційних і безпекових процесах.
14. Охарактеризуйте основні особливості Спільної зовнішньої та безпекової політики ЄС.
15. Охарактеризуйте особливості та характер еволюції зовнішньополітичного курсу Російської Федерації у 1991-2007 рр.

3. МІЖАРОДНІ КОНФЛІКТИ

1. Охарактеризуйте сучасний стан теоретичної конфліктології як міждисциплінарної науки.
2. Дайте визначення та розкрийте значення інформаційно-аналітичних ресурсів у вивченні проблем міжнародних конфліктів, миру та безпеки.
3. Визначте проблеми дефініціювання міжнародних конфліктів.
4. Дайте характеристику об'єктного поля міжнародних конфліктів.
5. Окресліть актуальні проблеми аналізу міжнародних конфліктів.
6. Охарактеризуйте методологічні проблеми дослідження конфліктів.
7. Визначте критерії типологізації міжнародних конфліктів.
8. Дайте визначення поняттю «конфлікти цінностей» у міждержавних відносинах XXI ст.
9. Охарактеризуйте причини сучасних міжнародних конфліктів.

	Система менеджменту якості Програма фахового іспиту за освітньою програмою підготовки фахівців з вищою освітою освітнього ступеня «Магістр»	Шифр документа	СМЯ НАУ ПФВ 15.01.05(10)-02- 2024
		Стор. 4 з 10	

10. Назвіть тенденції розвитку сучасних міжнародних конфліктів.
11. Окресліть особливості раціоналізму та емоційності в міжнародних конфліктах XXI ст.
12. Охарактеризуйте фактори поширення та зростання ролі міжнародного тероризму.
13. Назвіть основні риси сучасного тероризму.
14. Охарактеризуйте актуальні проблеми боротьби з міжнародним тероризмом.
15. Окресліть шляхи розв'язання проблеми міжнародного сепартизму.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

для самостійної підготовки вступника до
фахового іспиту

ПОЛІТИЧНИЙ РОЗВИТОК І ПОЛІТИЧНІ СИСТЕМИ СВІТУ

Основна:

1. Ржевська Н.Ф. Політичний розвиток та політичні системи світу: методичні рекомендації до практичних занять і самостійної роботи/ уклад. Н.Ф. Ржевська. К.: НАУ, 2022. 28 с.
2. Ледерак Дж. П. Розбудова миру: стале примирення в розділених суспільствах. Київ: Дух і літера, 2019. 250 с.
3. Веселовський А. І. Відносини США – Європейський Союз: тенденції та варіанти у середньостроковій перспективі. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2020-03/veselovsky-20_03.pdf
4. Горбулін В., Бадрак В. Над прірвою. 200 днів російської війни. Київ: Брайт Букс, 2022.
5. Грубінко А.В., Мартинов А.Ю. Європейський Союз після Brexit: продовження історії: монографія. Тернопіль: Осадца Ю.В., 2021.
6. Пунда Ю. В., Козинець І. П., Клименко В. С. (та ін). Міжнародні відносини та зовнішня політика України: підручник. Київ: НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2020.

Додаткова:

1. Курандо О.С. Доктрина Обама у зовнішній політиці США. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата політичних наук за спеціальністю 23.00.04 – політичні проблеми міжнародних систем та глобального розвитку. Одеський національний університет імені І. І. Мечникова МОН України; Національний університет «Одеська юридична академія» Одеса, 2019.
2. Мицик Л. Еволюція глобального лідерства США в сучасній системі міжнародних відносин. Історичні і політологічні дослідження. 2019. № 1 (64). С. 29-35.

	Система менеджменту якості Програма фахового іспиту за освітньою програмою підготовки фахівців з вищою освітою освітнього ступеня «Магістр»	Шифр документа	СМЯ НАУ ПФВ 15.01.05(10)-02- 2024
		Стор. 5 з 10	

3. Міхейченко М. (2019). ПАР в сучасній системі міжнародних відносин в Південній Африці // Філософія та політологія в контексті сучасної культури. 2019. № 11 (2). С. 95-102.

4. Підберезних І. Є. Політика адміністрації президента США Джо Байдена щодо країн Південно-Східної Азії. Актуальні питання гуманітарних наук. 2022. Вип 48, том 1. С. 24-33.

5. Толстов С. В. Україна в контексті глобальних пріоритетів США. Зовнішні справи. 2019. № 2-3. С. 48-53.

6. Троян С. США в системі міжнародних відносин після 1991 року: концептуалізація проблеми. URL: <file:///C:/Users/user/Downloads/130120-278766-1-SM.pdf>

7. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони [Текст, 282 с.] [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.kmu.gov.ua/kmu/docs/EA/00_Ukraine-EU_Association_Agreement_%28body%29.pdf

8. Указ Президента України №448/2021 Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 30 липня 2021 року «Про Стратегію зовнішньополітичної діяльності України». URL: <https://www.president.gov.ua/documents/4482021-40017>.

9. Україна дипломатична. Науковий щорічник. Вип. I–XXI. К., 2000–2022.

10. Шамара І.М., Костанді Д.Р. Сучасні концепції зовнішньої політики США: можливості та реальність // Вісник ХНУ імені В.Н. Каразіна. Серія «Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм». 2019. Вип. 10. С. 58–64.

ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА ДЕРЖАВУ СВІТУ

Основна:

7. Актуальні проблеми міжнародних відносин та зовнішньої політики // Матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції (Львів, 28 березня 2019 р.). – Львів: НУ ЛП, 2019.

8. Пунда Ю. В., Козинець І. П., Клименко В. С. (та ін). Міжнародні відносини та зовнішня політика України: підручник. Київ: НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2020.

9. Зовнішня політика країн Латинської Америки: навчальний посібник / Н.В. Гаврилова (ред.), М.В. Булик, О.Л. Гільченко, Ю.В. Константинова. Маріуполь: МДУ, 2020.

10. Зовнішня політика України в умовах глобалізації. Анотована історична хроніка міжнародних відносин (2017–2019). Відп. ред. С. В. Віднянський. Київ: Ін-т історії України НАН України, 2020.

11. Зовнішня політика України: стратегічні оцінки, прогнози та пріоритети / За ред. Г.М. Перепелиці. К.: Стило, 2006-2021.

12. Киридон А.М., Троян С.С. Зовнішня політика України // Україна. 30 років незалежності. Стислий довідник. К.: ВУЕ, 2021.

Додаткова:

1. Мателешко Ю. П. Навчально-методичні рекомендації з курсу «Зовнішня політика країн Західної Європи». Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2019.

2. Романюк А. Порівняльний аналіз політичних інститутів і систем країн Західної Європи. Особливості міжінституційних відносин у трикутнику “глава держави–парламент–уряд” та їхні наслідки для політичного процесу : монографія / Анатолій Романюк (наук. ред.), Віталій Литвин. Т. 1. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 456 с.

3. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони [Текст, 282 с.] [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.kmu.gov.ua/kmu/docs/EA/00_Ukraine-EU_Association_Agreement_%28body%29.pdf

4. Указ Президента України №448/2021 Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 30 липня 2021 року «Про Стратегію зовнішньополітичної діяльності України». URL: <https://www.president.gov.ua/documents/4482021-40017>.

5. Troyan S., Kyrydon A. Strategic Compass of the EU political and Security Sphere // European Historical Studies. 2022. Vol. 22. Pp. 6–22.

Troyan S., Kyrydon A. The civilization war 2014-2022: the national liberation war of Ukraine in XXI century (theoretical discourse) // The Russian-Ukrainian war (2014–2022): historical, political, cultural-educational, religious, economic, and legal aspects: Scientific monograph. Riga, Latvia: “Baltija Publishing”, 2022. Pp. 523–534.

МІЖАРОДНІ КОНФЛІКТИ

Основна:

1. Трофименко А. В., Константинова Ю. В. Конфліктологія та теорія переговорів: навч. посібник. 2020. 375 с.

2. Захарчин Г. М. Управління конфліктами: навч. посіб. / Нац. ун-т «Львів. політехніка». 2-ге вид., допов. Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2019. 191 с.

3. Іжнін І.І. Міжнародні конфлікти (кінець ХІХ - перша половина ХХ століття) : підручник. Львів: Видавництво Львівського університету ім. І. Франка, 2019. 448с.

4. Конфліктологія: загальна та юридична : підручник / Л. М. Герасіна, М.П. Требін, О.М. Сахань, В. Д. Воднік ; за заг. ред. Л.М. Герасіної. Харків : Право, 2021. 224 с

Додаткова:

1. Яхно Т. Конфліктологія та теорія переговорів / Т. Яхно, І. Куревіна. К.: Центр учбової літератури, 2021. 168 с.

2. Горбулін В., Бадрак В. Над прірвою. 200 днів російської війни. Київ: Брайт Букс, 2022

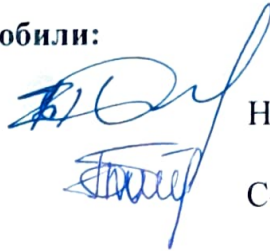
	Система менеджменту якості Програма фахового іспиту за освітньою програмою підготовки фахівців з вищою освітою освітнього ступеня «Магістр»	Шифр документа	СМЯ НАУ ПФВ 15.01.05(10)-02- 2024
		Стор. 7 з 10	

3. Bielen S. Turbulence in the Post-Cold War Era. Warszawa: UW, 2021.

4. Україна дипломатична. Науковий щорічник. Вип. I–XXI. К., 2000–2022.

Програму розробили:

Професор

Ніна РЖЕВСЬКА

Професор

Сергій ТРОЯН

Система менеджменту якості
Програма фахового іспиту за освітньою
програмою підготовки фахівців з вищою
освітою освітнього ступеня «Магістр»

Шифр
документа

СМЯ НАУ
ПФВ 15.01.05(10)-02-
2024

Стор. 8 з 10

ЗРАЗОК
білету фахового іспиту

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет міжнародних відносин
Кафедра міжнародних відносин та стратегічних студій

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету

Юрій ВОЛОШИН

Освітній ступінь: Магістр
Галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»
Спеціальність: 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та
регіональні студії»
ОП: «Зовнішня політика і дипломатія»

Фаховий іспит
Білет № 1

Завдання 1. Сформулюйте поняття «виборча система». Назвіть які існують типи виборчих систем.

Завдання 2. Визначте проблеми дефініціювання міжнародних конфліктів.

Завдання 3. Окресліть шляхи розв'язання проблеми міжнародного сепартизму.

Схвалено на засіданні кафедри міжнародних відносин та стратегічних студій
(Протокол № 8 від 09.04.24)

Завідувач кафедри

Ніна РЖЕВСЬКА

РЕЙТИНГОВІ ОЦІНКИ

Виконання окремих завдань фахового іспиту

Вид навчальної роботи	Максимальна величина рейтингової оцінки (бали)
Виконання завдання № 1	70
Виконання завдання № 2	70
Виконання завдання № 3	60
Усього	200

Відповідність рейтингових оцінок у балах оцінкам за національною шкалою

Оцінка в балах		Пояснення	
100- 200	180-200	Відмінно (відмінне виконання лише з незнач- ною кількістю помилок)	Фаховий іспит складено
	150-179	Добре (в загальному вірне виконання з пе- вною кількістю суттєвих помилок)	
	100-149	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків та задовольняє мінімаль- ним критеріям)	
0-99		Фаховий іспит не складено	

	Система менеджменту якості Програма фахового іспиту за освітньою програмою підготовки фахівців з вищою освітою освітнього ступеня «Магістр»	Шифр документа	СМЯ НАУ ПФВ 15.01.05(10)-02- 2024
		Стор. 10 з 10	

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				